

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3019-13

meddelad i Stockholm den 27 maj 2014

SÖKANDE

AA

Ombud: Förbundsjurist BB
LRF Konsult AB Juridiska Byrån
Box 565
201 25 Malmö

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 24 januari 2013, M2012/842/Ma/M, avseende överklagande i fråga om naturreservatet Gräsö östra skärgård, Östhammars kommun, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Uppsala län fattade den 21 februari 2012 beslut om att bilda naturreservatet Gräsö östra skärgård i Östhammars kommun. Genom det klandrade avgörandet avlog regeringen överklaganden av beslutet.

Dok.Id 147954

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

AA ansöker om rättsprövning av regeringens beslut och yrkar att detta ska upphävas. Han anför bl.a. följande.

Regeringen har inte redovisat några egentliga skäl till varför det skulle vara ett proriterat allmänt intresse att bilda naturreservatet. Inte heller finns något tydligt hot mot de naturvärden som reservatsbildningen syftar till att bevara. De skyddsföreskrifter för reservatet som utformats avser samtliga omständigheter och naturförhållanden som redan i dag skyddas på annat sätt, t.ex. genom reglerna om strandskydd och om tillstånd till vattenverksamhet. Redan fattade och kommande beslut om att förklara området som riksintresse för friluftslivet m.m. visar att reservatsföreskrifterna inte är ändamålsenliga för det uppgivna syftet med naturreservatet. Inte heller har man valt att utnyttja den kompetens och vilja som finns bland de bofasta på Gräsö att bevara området i fråga, dvs. på frivillig grund. Reservatsbeslutet strider mot proportionalitetsprincipen så som denna ska iakttas såväl vid en prövning mot skyddet för äganderätten i Europakonventionen som vid den avvägning mellan enskilda och allmänna intressen som ska göras enligt flera bestämmelser i miljöbalken, exempelvis 7 kap. 25 §.

Högsta förvaltningsdomstolen har den 7 maj 2014 hållit muntlig förhandling i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Enligt andra stycket samma paragraf får ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter också förklaras som naturreservat. Enligt 5 § ska i ett beslut om bildande av ett naturreservat skälen för beslutet anges liksom de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Av 25 § framgår att vid prövning av frågor om skydd av områden hänsyn ska tas även till enskilda intressen och att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelser i kapitlet därför inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet. Regeringens beslut kan vidare inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett. Det framgår inte heller klart av

Mål nr
3019-13

omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel.
Regeringens beslut ska därför stå fast.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren,
Eskil Nord, Anita Saldén Enérus och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Kristina Andersson.